

Mati.

ZGODOVINSKA POVEST.

Po Bolandenu priredil K.

(Dalje.)

Wikbert je prebledel, ko je zagledal vitežko postavo patrona Kogoja. Grda kletev mu je všla iz ust. Toda hitro se je zopet zavedel in vstal izza mize. Bil je prepričan, da je prišel Kogoj z večjim oddelkom vojaštva in da je premagal njegove vojake. Kako bi drugače mogel v samostan? V resnici sta bila pa popolnoma sama s Kajtimarom. Bilo je sicer skrajno predrzno in nevarno. Vendar v sili se ni dalo veliko pomišljati.

Mrzlega obraza, jeznih oči, z roko na meču ob strani je stopil tik pred Wikberta.

"Kakor kak razbojnik si napadel Bistvo! Jaz sem patron in zaščitnik Bistre, kakor dobro sam veš, pozivljam te na odgovor!"

Wikbert se je še bolj prestrašil.

"Ne veš, da sem obmejni grof? Imel sem težke obtožbe proti Bistri, zato sem prišel, da pozoven menihe na odgovor?"

"Vem, da si na nesrečo obmejni grof. Zato bi pa moral vedeti, da v Bistri tudi obmejni grof nima nikakih pravic! Ali ne poznaš državnih postav? In potem ponoči? Pride pošten človek ponoči in poleg tega še s toliko vojsko?"

"Žid Braun ben Abba, ki je pod varstvom cesarja samega se je zatekel k meni po pomoč. Cesarska pisma ima, katera nalagajo meni strogo dolžnost, da ga branim in da strogo kaznujem vsakega, kdor bi ga zaviral v njegovi trgovini."

"Bistra je izvzeta iznod tvoje oblasti! Tega ne pozabi! — Častiti očetje" —

obrne se k redovnikom, — "moj čas je kratek. Na eno vprašanje prosim odkritega odgovora: Ali se je obmejni Ižanski grof predrznil vam groziti? ali vas je celo morda žalil!"

Menihi so molčali.

"Sedaj ni čas kakega prizanašanja. Pater Janez, vaša dolžnost je, da odgovorite na moje vprašanje!"

"Grof Wikbert nam je žugal, da nas bode še danes vse dal obesiti."

"Dovolj!" Obrne se zopet proti Wikbertu in vzdigne visoko svoj težki meč. "Ničvrednež nemški! Toraj tako daleč gre tvoja krutost in predrznost? — Kajtimar, potegni svoj meč!"

Orožje je zarožljalo. Wikbert se je začel tresti. Menihi so se prestrašeni stisnili v kota.

"Gospod Kogoj, ne prelivaj tukaj krvi! Mi mu odpuščamo!" pravi proseče pater Janez.

"Saj nisem mislil resno," jecla grof Wikbert. "Šalil sem se samo!"

"Če bode prišlo do prelivanja krvi ali ne, to zavisi od Ižanskega grofa samega. Ker se je predrznil napasti svoboden samostan, zapadel je smrti in jaz kot patron Bistre imam popolno pravico, da dolžnost, da ga najstrožje kaznujen, Grof Wikbert dobro ve, da mi državne postave dajajo pravico ga na mestu ubiti. — Zato, grof Wikbert, ti si moj jetnik dokler ne poravnava celo zadevo. Ven moram, da uredim še zunaj. Do tedaj ostaneš tu. Straža pred obednico ima strogi nalog te posekati, ako se le ganeš. Kajtimar, vzemi mu orožje! in ostani tu na straži! Vi, častiti očetje odidite za menoj!"

Wikbert se ni obotavljal. Izročil je svoje orožje Kajtimaru, ki ga je vzel. Mogočnih korakov je odkorakal iz obednice Kogoj, za njim se se zvrstili redovniki in na zadnje je šel Kajtimar.

Kogoj je peljal redovnike iz samostana skozi vrata na strani poti Vrhniki. Tako jih vojaki na Borovniški strani niso mogli videti. Stražam pri vratih se je

sicer čudno zdelo, da gredo menihi nemoteno ven, vendar si ni nihče mogel misliti, da bi se bilo to zgodilo brez dovoljenja Wikbertovega. Zato so jih mirno pustili iti ven iz samostana. Komaj so bili zunaj, obstopilo jih je krdele Kogojevih vojakov.

"Častiti očetje naj gredo sedaj z mojim možmi na moj dom. Tam počakajte, da jaz pridem. Vi ne razumete sicer, mojega postopanja, vendar razumeli ga boste pozneje. Sedaj ni čas, da bi vam ga pojasnjeval. Hitite!"

Obrnil se je in hitel nazaj v samostan in sicer naravnost v obednico k Wikbertu.

"Zaigral si sicer svoje življenje. Rekel sem ti že, da te imam popolno pravico presekat tu na metsu, katerega si oskrumil. Vendar menihi so prosili za tvoje življenje. Ne bom se boril s teboj. Vendar vedi, ako bodeš pa okradel ta samostan, potem se pa pripravi. — Sedaj ostani tukaj nekoliko časa kot jetnik, da uredim vse potrebno zunaj."

Kogoj odide s Kajtimarom naglih korakov iz obednice in Wikbert je čul, kako je zaškripal močan ključ, s katerim je Kogoj zaklenil vrata obednice.

Wikbert je poslušal nekaj časa, da bi čul, kaj se zunaj godi. Potem se vsede na klop in premišljuje. Bil je hud sam na se. Sram ga je bilo, da je njega, obmejnega grofa cesarjevega, človek, kakor je bil Kogoj, tako vjel in ga ima sedaj kot jetnika zaprtega. Vendar čim dalje je premišljeval svoj položaj, tem bolj zagonetno se mu je vse zdelo. Kako je to, da mu straža, katero je pustil pri "porti," kakor tudi straža pred vrati obednice ni prišla sporočit, da je Kogoj s svojimi vojaki tukaj? Kako je to, da so njegovi vojaki pustili Kogoja tako mirno v hišo? Če je bil boj preje, kako je to, da on tega ni čul? Začelo se mu je dozdevati, da je prevarjen. Poslušaj pri oknu. Samo ropot iz cerkve čuje. Pred cerkvijo vse mirno. Toraj v cerkvi njegovi vojaki a

Braunon vendar ropajo. Zakaj jim Kogoj tega ne zabrani?

"Kaj če me je ta slepar ogoljufal?" si je mislil, hitro odprl okno in skočil skozi okno, ker je videl, da je obednica v pritličju. Bil je na dvorišču. Od tod je hitel k "porti." Kako se pa začudi, ko najde oba stražnika pri "porti", kakor ju je pustil.

"Ali si videl menihe, ko so šli ven?"

"Da. Neko dobro uro je tega, kar so odšli. Čudili smo se vsi, zakaj si jih pustil oditi, ko smo se vendar veselili lepe zabave, ko bi te "kutarje" poobesili po drevesih."

Grof Wikbert je spoznal vse. Ugriznil se je jezen ustnico.

"Da, to so si ti hinavci tudi zaslužili. Pa kaj hočem. Tako so javkali in me prosili milosti, pa sem jih izpustil. Poleg tega bi pa gotovo vsi menihi celega kraljestva kričali proti meni, ko bi se to razvedelo. Raje sem jih pustil, naj zbeže!"

"Modro je ravnal gospod grof!" odgovorita vojaka.

"Ali so bili tudi vojaki Kogojevi tu-ka?"

"Da. Tamle za drevjem, za samostanom jih je bila cela truma!"

"Kam so pa odšli?"

"S 'kutarji' so odšli proti Vrhniki."

"Hitro na konje in pojdiva za njimi. Bedita previdna. Kakor hitro jih opazita, da gredo nazaj proti Bistri, pridita hitro nazaj povedat."

Vojaka sta odšla.

Wikbert je vedel vse. Jezilo ga je in sram ga je bilo. On, Wikbert, obmejni grof, Nemeč, pa se je dal od "psa" Slovenca tako prevarati? Zmlél bi Kogoj, ko bi ga sedaj dobil v pest. Premišljeval je, kaj bi ukrenil.

"Moji vojaki mislijo, da sem izpustil menihe. Ne vedo toraj, kako so me prevarili. Dobro! Pri tej misli jih morem pustiti. Sedaj pa hitro na delo. Toda ti prokl . . . pes", —požuga proti Vrhniki, "ti boš pa še drago plačal svojo predrznost!"

Vojaka ste se vrnila.

"Bila sva precej daleč proti Vrhniki. Nobenega sledu ni o kakih vojakih."

"Dobro! Ostanita tu na straži. Čez eno uro naj vaju druga dva nadomestita."

Wikbert je odhitel proti cerkvi. Pred cerkvijo mu pride nasproti poveljnik.

"Gospod, v cerkvi in zakristiji je delo dokončano. Kar je zlatih kelihov, sem jih hitro skrtil pred židom. Žid je pobral druge dragocenosti." Smeje se zadovoljnosti. Samo vojaki so nezadovoljni. Ničesar ni ostalo zanje!"

"Dobro! Samostanske kleti so velike! Hlevi polni lepih živalic. Kdo jim brani pripraviti si okusno večerjo. Jaz hočem imeti z voditelji okusno pojedino v obednici. Požuri se! Skličite hlapce in dekle in jim ukažite vse, kar hočete!"

"Zakaj ste pa 'kutarje' pustili oditi. Lepo zabavo ste nam preprečili. Kako bi se vojaki veselili, ko bi vlekli kutarje na veje dreves!"

"Eh! Pusti te strahopetce. Omedleli so skoraj strahu, ko sem jim samo žugal. Pustil sem jih. Niso vredni, da bi se z njimi bavili. Požuri se! Jaz sem sedaj opat v Bistri! Hahaha!"

Wikbert je odšel v obednico, kjer so se kmalu sešli še drugi poveljniki. Ve'eli so si prinesli vrče polne vina in služabniki so morali začeti pripravljati pojedino.

"Vse dobro! Vse izvrstno, gospod grof" prisopiha v obednico s'ednjič tudi žid. "Vse imam že lepo zavito v zavojih. Zjutraj zgodaj odpeljem proti Trstu. Tam imam kupca. Sedaj pa prosim še vojakov. Še nocoj moram na Vrhinko po moj biser:"

"Dobro! Toda bodi previden. Kogoj ve za nas in je gotovo dobro zastražen. Pazi se! Če hočeš, rešiti svoj biser, rešiti ga moreš samo z zvijačo. Koliko mož hočeš?"

"Najmanj petdeset."

"Vzemi jih. Toda na vsaki način hočem videti ta tvoj 'biser' še nocoj tukaj."

Veliko razburjenje je zavlada'o v Kogojevi graščini na Zaplazu, ko so izvedeli o napadu na Bistro. Prestrašeni so čakali

prvih poročil, če se je posrečilo Kogoju rešiti gospode duhovnike gotove smrti. vedeli so, da niso zavarovani in da tudi vojaštva nimajo. Prvo poročilo je prinesel pater, ki je rešil Najsvetejše in ga prinesel seboj v graščino. V domači kapelici so ga z velikim spoštovanjem shranili. Pater je pripovedoval o bogoskrunskem početju vojakov v cerkvi in o nastopu grofa Wikberta proti patronu, ko je prišel v samostan. Kolikor je imel Kogoj svojega vojaštva je odšlo takoj za Kogojem in je potem dobilo nalogo rešiti duhovnike in potem Bronislavo. Drugo sporočilo so dobili ko so prišli vojaki z duhovniki. Pomirili so se vsi, ko so čuli, da so vsi duhovniki rešeni. Niso mogli sicer razumeti, kako je bilo mogoče Kogoju samemu s samim Kajtimarom jih osvoboditi. Vendar veselili so se rešitve. Toda velik strah je prevzel vse, ko so čuli, da se je Kogoj vrnil nazaj v samostan, da reši še Kajtimara.

"Nemudoma mora vojaštvo nazaj v Bistvo na pomoč Kogoj in Kajtimaru, odločila je žena Kogojeva.

"Ukaz imamo, da takoj odvedemo Bronislavo v Ljubljano in da dobimo od župana vojaško pomoč."

"Nikakor ne! Bronislava je tukaj na varnem in se ne bojte za njo. Kogoj je ravnal jako neprevidno, da vas je poslal sem in da hoče, da odidete v Ljubljano. Zdaj je dve po polnoči. Do jutra itak ne morete priti nazaj. Zato vam ukažem, da se nemudoma vrnete in rešite Kogoj in Kajtimara ako bosta v sili!

"Ne, ne! Nikakor ne morem zahtevati, da bi se moja dobrotnika Kogoj in Kajtimar izpostavljala toliki nevarnosti" prosila je Bronislava. "Prosim vas, gospa, naj gredo vojaki hitro nazaj v Bistvo!"

"Dobro, gremo na vašo odgovornost," odgovori vodja čete. In odjezdili so kolikor mogoče hitro proti Bistri. Dirjali so. Zato pa niso opazili pri ovinku iz graščinskega posestva na cesto, kako se je večja četa vojakov skrila pred njimi v grmovje.

"Aha, nazaj gredo! Kakor nalašč," zasmee se veselo Braun ben Abba, ki je s četo šel po Bronislavo.

Duhovniki so se takoj podali v veliko sobano v srednjem nadstropju graščine, kjer so padli na kolena in začeli moliti. Gospa Kogojeva, obe njeni hčerki in Bronislava ostali so pred graščino in s strahom gledali proti Bistri. Poslušali so, če bi se ne čul kak krik, ki bi pomenjal boj okrog samostana.

"Kako me je groza", zajoka Bronislava in se oklene okrog vratu gospe Kogojeve.

"Otrok moj, nič se ne boj! Zaupaj na Boga in Marijo. Marijin otrok si in ta mati te ne bode zapustila!"

"In vendar me tako nekam srce boli, kakor bi imela hudo slutinjo."

"Ne, otrok moj. Dokler si v naši hiši si varna. Nič se ti ne more zgoditi! Sicer pa odideš nazaj v mesto takoj, ko se vrnejo vojaki."

"Bronislava, ne jokaj," tolažile so dekleta. "Bog bode za te poskrbel." — "Ali se ne sveti pri Bistri kakor ogenj?" — vsklikne jedna izmed Kogojevi hčera?

Vse štiri skočijo prestrašene po koncu in gredo nekoliko od graščine proč na cvetlični vrt, kjer se je bolje videlo proti Bistri.

"Da, zdi se mi, da vidim dim! —" rekla je gospa graščakinja. Toda dalje ni mogla.

Kakor bi iz zemlje vstali, prikazale so se črne postave vojakov pri ženskah.

"Ta-le je!" pravi nekdo.

"Jezus, Marija, pomagajte, Braun je!"

In krepke roke zgrabijo Bronislavo. Nekdo ji zamaši usta in predno so se ženske zavedle, izginile so zopet te črne postave v temi in ž njimi Bronislava. Še le ko jih ni bilo več, so se toliko zavedle, da so začele kričati in prestrašeno bežati v graščino.

Obupen krik žensk je sklical hitro vse služabnike skupaj. Tudi duhovniki so prestrašeni pritekli v pritličje, kjer so le s težavo izvedeli, kaj se je zgodilo.

Velika žalost je zavladała pri vseh. Toda zastoj pomagati se ni dalo več. Zlasti obe Kogojevi hčeri sta jokali za nesrečno Bronislavo, ki je že drugič v krempljih ostudnega žida.

Vojaki so med tem časom prišli že prav blizu samostana, ko so srečali Kogoja in Kajtimara. Kogoj se je začudil, da niso spolnili njegovega ukaza.

Vodja je povedal, da je tako ukazala graščakinja in da so jo morali ubogati.

"Skrajno neprevidno! Bojim se za Bronislavo, žid je premeten!"

"Mi nismo nikogar videli iti proti graščini!"

"Da, vrljamem. Toda mislite, da se vam bode pokazal, kdor je hotel iti na Zaplaz? Kaj če je Braun izvedel, kje je Bronislava? Kaj če ni potem poslal nekoliko mož, ki bi poskušali jo ukrasti in odpeljati? S tem, da ste jih pustili brez varstva, ste jim kakor nalašč olajšali njih delo. Upajmo, da je moja slutnja brez podlage. Toda — —! Dobro odhitimo

proti domu. Nas je itak premalo in Wikbertovih vojakov preveč, da bi se mogli z njimi spoprijeti. Nemudoma treba v Ljubljano po pomoč!"

Zdirjali so nazaj proti domu.

"Saj sem povedal. Zakaj niste poslušali mojih ukazov. Jaz sem vedel, kaj sem delal," rekel je žalostno Kogoj, ko je izvedel, kaj se je med tem časom zgodilo doma. "Wikberta sem preslepil, da je bil prepričan, da sem prišel z veliko vojsko, da sem premagal njegove vojake in da je cel samostan pod mojo oblastjo. Ko bi bil le zakričal, bi straža vedela, pričem da je, pa bi bilo drugače. Ne duhovniki, in ne midva bi ne prišla živa iz samostana. Tako se je pa vse rešilo. Sedaj moramo nemudoma v Ljubljano. Župan nam mora dati dovolj vojakov. Na cesti, ko se bode vračal domov ga moramo napasti iz zasede in tako mu vzeti nazaj, kar je pokradel v samostanu."

In tako so tudi storili.

(Dalie prih.)

ALI JE BOG?

Dalje.

Še nekateri dokazi za to, da se v celem stvarjenju opaža vidno velik razum in velika modrost, po katerej se vrši in ravna.

Vzemimo za nadaljni zgled ostrigo. Kako lepo se tukaj opaža velika modrost in premišljenost, s katero preskrbi ta žival za svoje mladiče.

To se jasno vidi že pri tem, ko izbere skalo ali prostor, kamor položi svoja jajčka. Tu vidimo, kako si izbere kraj, kjer je zarod zavarovan pred prehitrim tokom morske vode od eni strani, kakor pred premočnimi morskimi valovi. Položi jih navadno med robate skale, kjer se morejo trdno sprijeti.

Tudi globina vode, kamor jih položi, priča razumno delovanje, da žival pozna vodo in razmere vode. Izbere si prostor, kjer ostanejo vedno pod vodo, tudi

pri najnižjem toku, nasprotno pa vendar ne tako globoko, da bi solnčni žarki ne mogli do njih, da jih ogrevajo in razvijajo v mlade ostrige.

Tu se moramo zopet vprašati: Ali je ostriga tako modra, da ve v skrbi za svoje mladiče vse tako lepo urediti, ali je pa to modrost Onega, ki je ostrigo ustvaril in ji dal tak nagon, da mora tako razumno ravnati, dasi sama nima razuma.

Lep nadaljni dokaz za bivanje razumnega bitja Stvarnika vseh reči so tudi žuželke.

Vsakdo pozna ose. Med osami je posebna vrsta, katera se imenuje *Cerceris tuberculosa*. Ta osa ima svojo gnjezdo pod zemljo. Nekako dva čevlja dolg ozek rov vodi v to gnjezdo. V gnjezdu si naredi nekaj celic, v katera

zaleže jajčka in iz njih se izvale ličinke. Toda te ličinke se živijo od mesa drugih žuželk, največ od kebrov. Osa vjame kebra in ga spravi z velikim trdom v gnjezdo, kajti keber si tega ne pusti kar tako lahko, zlasti ker ve, da mu gre za življenje in je dostikrat veliko večji kot osa.

Tega ubogega kebra osa zapre v eno teh celic in nanj izleže jajce, lepo zapre celico s prstjo in odleti. Osa se nič več ne zmeni za to jajce. Toda ko se po nekaj tednih izleže ličinka, ima že poskrbljeno za hrano — keber je moral čakati, zaprt v celici, da ga bode ličinka pohrustala počasi, košček za koščekom.

Druge vrste os rabijo za vsako ličinko več kebrov. Tam vidimo, da te ose natančno vedo, koliko kebrov treba za vsako jajce, oziroma ličinko, ki se izvali iz njega. — Učenjaki, ki so preučevali to početje, so poskusili, da so vzeli del te hrane ličinkam proč. Kaj se je zgodilo? Ličinka je poginila. Nasprotno so pa drugim dali več kebrov — glej, niso se jih dotaknile. Povžile so samo te in samo toliko, kolikor jih je samica preskrbela.

Toda ali mara ličinka za meso umorjenega kebra? Ne! Ličinka hoče imeti samo meso živega kebra. Dobro! Toda osa privleče kebra v gnjezdo po cel teden, po štirinajst dni preje. Saj keber ni neumen, da bi mirno čakal, kdaj bode pojeden. Kako je zopet tukaj modro in premišljeno preskrbljeno. Da bi ne uničil jajčka more keber biti celi čas popolnoma pri miru. Kako osa to doseže!

Poslušajmo!

Kakor pri človeku, tako je tudi pri vseh živalih sedež pregibanja v hrbtnem mozgu. Iz hrbtence grede živci kakor v klobčicu po posameznih delih telesa. Takih klobčičev ali središč živcev je v hrbtenici več. Ako se kak tak klobčič živcev pokvari ali omami, tedaj je pohabljen cel oni del telesa, katerega so dotični živci pregibali. Morda, dragi čitatelj tega ti še nisi vedel. Vidiš, to pa dobro

ve nerazumna osa. Pri kebrih so ti klobčiči za pregibanje nog nad prsni. Ako jih hoče toraj osa pohabiti, da se ne bodo mogli pregibati, mora vedeti natančno za mesto, kje je ta živčni klobčič. Potem mora vedeti kako globoko v hrbtenici leži, da ne seže predaleč ter s tem ne umori žuželke ali da ne seže premalo globoko, ker v tem slučaju bi se keber v nekoliko dnevih pozdravil in zbežal.

Pri kebrih, kakoršne rabi osa za svoj zarod je še druga težava. Stvarnik mu je dal namreč obrambo proti osi. Dal mu je oklep okrog prs — trd koš, ki ga varuje, da ga osa ne more tako lahko dobiti za to mučno nalogo. Kako more toraj osa priti do tega klobčiča? Ta oklep ima eno slabo lastnost. Da se more telo kebrovo pregibati razdeljen ima ta oklep v posamezne dele, ki zakrivajo drug drugega. Vendar tam, kjer so združeni, tam je presledek. Če se toraj telo kebrovo upogne, more se med oklepom priti do živega. In glej čudo, to nerazumna osa ve. Zato skuša kebru glavo kolikor mogoče skloniti, da se oklepa raztegneta. To se vedno zgodi le po hudem boju.

Toda osa kot močnejša zmaga in ko mu je glavo toliko nagnila in zadnji del telesa pritiskala na drugi strani doli, v tem trenutku, kajti samo trenotek ji je treba za to, je že z dvema ubodljajema, ki sta natančno premerjena, uničila živčni klopčič, kar povzroči, da keber ne pogina, temveč se samo geniti ne more. Ko ga je tako pohabila, ga zgrabi in ga nese v gnjezdo kakor omenjeno zgoraj.

Še nekaj čudnega naj omenimo.

Kebrov imamo veliko vrst. Toda vse te vrste nimajo te živčne klopčiče na onem in istem mestu. Toda osa je dobra poznaviteljica kebrov. Natančno pozna, kateri kebrji imajo te klopčiče tam, kjer jih ona hoče imeti in kjer jih more najti. Te vrste kebrov so samo tri ali štiri. Neka vrsta os, (*Cerceris Bupresticida*) si izbere neko drugo vrsto, kebrov, *Buprestis* imenovanih, ki pa imajo živčne klopčiče popolnoma tam, kjer preje omenjeni. To-

da teh kebrov je veliko vrst, pa samo ena vrsta jih ima tako. Ti keбри so si celo podobni po barvi in velikosti. Še človek bi se lahko zmotil. Toda ona ne! Osa se ne zmoti.

Natančno ve pogoditi ravno pravega.

Kako je mogoče, da zna osa vse to in tako izvrstno poskrbeti za svoje mladiče. Kdo jo je tega naučil? Učenjaki so leta in leta preučavali vse to, predno so to našli. Kdo je učil oso? Ali ima osa to modrost sama od sebe? Ali je sama tako modra? Potem je modrejša in učenejša kot največji učenjak, zdravnik ali kdorkoli.

Ako pa osa nima razuma in torej ne ve, da tako razumno ravna, da ravna samo po svojem nagonu, ali nismo primorani sklepati, da je moral pa biti moder oni, ki je oso ustvaril in jo tako premišljeno uredil in po nagonu prisilil delati tako in ne drugače?

Da pa osa sama nima razuma, da je ne vodi razum pri vsem tem razumnim početju, kaže ta le poskus: Predno vleče osa kebra v gnjezdo, pusti ga zunaj in gre najprej sama v gnjezdo, kakor bi šla pogledat če je varno, če ni med tem časom kak sovražnik udrl v njeno gnjezdo. Potem še le pride in ga vleče v gnjezdo. Učenjaki so pa poskušali s tem, da so med tem časom kebra skrili. Osa je prišla ven in ko ga ni našla na mestu, kjer ga je pustila, začela ga je iskati. Ko ga je našla nesla ga je nazaj k vhodu v gnjezdo. Toda storila je isto kot preje, šla je naprej sama v gnjezdo. In tako so ponavljali do 40 ali 50 krat na en dan z eno oso. Kako čudno je tukaj sledila žival svojemu nagonu!

Še en drug poskus. Ko osa vleče kebra v gnezdo, vleče ga vedno za tipalnice. Učenjaki so pa kebru odtrgali tipalnice in uboga "modra" osa, si ni več vedela pomagati. Vselej je pustila kebra in šla iskat drugega. Ko bi imela razum, kako lahko bi ga privlekla za nogo. Toda

osa ni razumno bitje. Dela razumno ne vsled svojega razuma, temveč vsled razuma Onega, ki jo je ustvaril in ki je vse tako neskončno modro ustvaril — Boga Stvarnika.

Ali si moreš to drugače razložiti? To je naredila narava? Katera narava? Povej kaj si misliš pod to naravo? Ta narava mora imeti neskončno velik razum, ker

Presv. Srce Jezusovo, dodeli nam mir!

je vse tako neskončno modro ustvarjeno. Kje je pa ta razum? V naravi? V kamenju? v vodi? v rastlinah? v živalih? Povej kje?

Ne! Ta razum ni v naravi temveč v onem neskončnem Bitju, ki je začetnik in stvarnik vseh stvari — toraj tudi narave — v Bogu!

Sv. Ludovik, francoski kralj, zaščitnik III. reda Sv. Frančiška.

P. B. S.

Dne 25. avg. smo obhajali praznik sv. Ludovika, francoskega kralja, slavnega junaka, ki je tudi kot kralj prelepo splošnoval opomin apostola Janeza: "Ne ljubite sveta, ne tega kar je na svetu." S svojim življenjem nam najlepše kaže, kako more kristjan mej svetom služiti Bogu in doseči svoj vzvišeni namen.

Sv. Ludovik je sicer srčno želel zapustiti svet in stopiti v redovni stan; toda njegove želje ni mogel spolniti, ker so ga razne vezi držale mej svetom. Pomagal si je pa s tem, da je četudi kralj, vendar kot redovnik živel mej svetom. Vstopil je namreč v III. red sv. Frančiška, čegar nebeški zavetnik je zdaj in ti govori: kar sem mogel storiti jaz, premoreš tudi ti. Vstopi po mojem zgledu v III. red sv. Frančiška, po njem ti bo najlažje doseči namen, za katerega si ustvarjen.

Ker so redki tisti, ki bi sploh vedeli kaj je III. red sv. Frančiška, zato je potrebno, da razložim kako izvrstna naprava v sv. Cerkvi je ravno III. red sv. Frančiška.

Kmalu potem ko je sv. Frančišek Serafinski zapustil svet in se popolnoma posvetil Bogu, je po božjem razsvetljenju ustanovil III. red, ki je bil in je še največja opora in pomoč sv. Cerkvi; kajti III. red je v resnici delo božje previdnosti, ustanova Boga samega.

Čudovito skrbi Bog za sv. Cerkev. On sicer pripusti, da jo pekel na razne načine preganja in zatira; toda nikdar ne pripusti, da bi jo mogel premagati. Ako postane hudobija ljudi velika, ako se zdi da ni več čednosti in krščanskega življenja mej njimi, tedaj pošlje Bog velike može, da vrnejo ljudi na pravo pot s svojo besedo in zgledom in tako ozdravijo rane na človeški družbi.

Tako je bilo ravno v 13. stoletju. Tedaj se je polastil ljudi posvetni duh: izginila je pobožnost, omrznila krščanska ljubezen, nekrščansko življenje je zavladovalo in hudobija se je širila povsod.

Tedaj pa je Bog obudil dva velika moža in jima dal moč, da sta poklicala grešnike k pokori, krivoverce privedla nazaj v sv. Cerkev in dobre utrdila v čednosti. Ta dva velika moža sta bila sv. Dominik in sv. Frančišek.

Najprej je sv. Frančišek ustanovil svoj prvi red, red manjših bratov, ki žive v samostanih ter za ženske II. red, ki se po prvi prednici sv. Klari imenuje red klarisark. Navdihnjen od Sv. Duha je začel oznanovati ljudem pokoro. Kamer je prišel in kjerkoli je pridigal je Sv. Duh spremljal njegovo besedo in ji dal toliko moč, da so se ljudje čudovito spremenili. Posvetni duh je ginil, prešinil

Nositelj miru.

jih je pa duh spokornosti: vse je hotelo slediti oznanjevalcu pokore sv. Frančiška, vsi so hoteli iti z njim v samostane.

To pobožno navdušenje je sicer veselilo sv. Frančiška, vendar je pa tudi spoznal, da je treba držati ljudi v pravih mejah. Zato jim je govoril, da naj ostane vsak na svojem domu in v svoji družini ter naj tudi znanje opravlja svoja dela, vsak v svojem stanu. Obljubil jim je pa, da jim bo dal tako navodilo po katerem bodo mogli zadostiti svojemu spokornemu duhu in skrbeti za svoje zveličanje, ne da bi jim bilo treba zapustiti sveta. Mej svetom in celo v zakonskem stanu bodo deležni miru in blagoslova samostanskega življenja. In res, sv. Frančišek je kmalu spolnil svojo obljubo s tem, da je sestavil vodilo III. reda.

Red mej svetom to je bila vzvišena, velika misel, katero je navdihnil Sv. Duh apostolskemu možu sv. Frančišku. Ker ne morejo iti vsi ljudje v samostane, naj bi pa šel duh redovnega življenja mej ljudi, mej svet. Ta naj bi združil ljudi v družbo redovnikov živečih mej svetom. Ta duh spokornosti, zaničevanja sveta, molitve, prave ljubezni do Boga in bližnjega naj bi prešinil ljudi, kratko isto hrepenenje po krščanski popolnosti, katero imajo vsi dobri redovniki v samostanih naj bi prevzelo ljudi vendar tako, da vsakdo ostane v svojem stanu in poklicu, katerega mu je odločila božja previdnost. Na zunaj naj bi bili svetni ljudje, na znotraj naj bi pa bili sol sveta, ker bi živeli za Boga in ljudi pridobivali za Boga.

Naravno je sicer, da bi moral vsak kristian tako živeti na svetu, da bi si zaslužil večno zveličanje po smrti. Tako so živeli vsi dobri kristjani prvih časov; toda vsakdo ve in skuša, kako lahko in hitro se izgubi to hrepenenje mej svetnimi skrbmi in opravili. Saj se večina kristjanov ne varuje celo smrtnih grehov in noče nič slišati o pokori. Celó mej boljšimi kristjani jih je malo, ki bi se v mnogih rečeh ne vdali posvetnemu duhu. Le malo jih je, ki si ohranijo dragoceni za-

klad milosti božje, ki ostanejo stanovitni na poti krščanskega življenja.

In kdor se mej svetom prizadeva tako živeti, bo kmalu našel, da je osamljen, brez navduševalne pomoči. Nasprotno bo kmalu čutil raznovrstno preganjanje. Hudobni ljudje ga skušajo na vsemogoče načine pridobiti na svojo stran zdaj z zapeljevanjem zdaj z zasramovanjem in celo s preganjanjem. Ni se torej čuditi, da tako svet pridobi marsikoga zase, da odstopi od pota pravice; posebno lahko pridobi take, ki niso zadosti trdni ustavljeni se tem napadom sveta. — Ravno te kristjane, ki živé mej svetom, obdane od tolikih nevarnosti, je imel sv. Frančišek v mislih, za nje je ustanovil III. red. Da bi jih obvaroval nevarnosti posvetnega duha in njegovega vpliva, jih je toliko ločil od sveta, da se morejo obvarovati največjih nevarnosti, ki prete njihovemu zveličanju. Zato jim je v vodilu III. reda prepovedal ničemerno posvetno obleko, udeležbo posvetnih nevarnih veselie in iger, nedostojno govorjenje. S tem, da store pravočasno oporoko jih hoče obvarovati, da ne bi navezovali svojega srca na minljive svetne dobrote. — Da bi jih pa okrepil in osrčil v hrepenenju po višjih dobrotah, jih je združil kot brate in sestre v močno zvezo. V njej naj bi vsak posamezen ud dobil moč po zgledu, nauku in molitvi svojih sobratov. Obnem naj bi pokorščina do predstojnikov zlomila moč njih lastne volje in jih obdržala na pravi poti krščanskega življenja. V tej zvezi se vadijo tudi v drugih čednostih kakor jih jim priporoča vodilo kot v zatajevanju, v pobožnosti, v djanski ljubezni do bližnjega, posebno do bolnih in umrlih udov reda.

Za vse to je torej poskrbel sv. Frančišek v vodilu III. reda tako, da isto varuje svoje ude na eni strani napačne pobožnosti in posledic, ki bi jih vtegnila povzročiti neurejena gorečnost; na drugi strani jih pa seznanja s pravim duhom sv. evangelija in skuša njegove nauke uvesti v življenje vsakega dosameznega

uda. Kdor hoče res na najboljši način storiti vreden sad pokore in se prizadevati za svoje zveličanje ter bogato plačilo po smrti, ta ima ravno v III. redu sv. Frančiška najkrepkejšo pomoč in sredstvo, da se obvaruje grehov in dobi potrebno moč, da more stanovitno napredovati v lepem krščanskem življenju.

Sv. Ludovik, francoski kralj, je stopil v III. red sv. Frančiška in našel v njem moč, da je dosegel toliko svetost in nešteta množica mladeničev in mož, deklet in žená se je ravno v njem zveličala. Kajne, kako potrebno in koristno bi bilo tudi tu v Ameriki, da bi se vsi dobromisleči mladeniči in možje, dekleta in žene združili v III. redu sv. Frančiška in to po-

seбно mej našim slovenskim ljudstvom ter posnemali v tem druge narode v Ameriki pri katerih je III. red sv. Frančiška tako zelo razširjen in jim donaša toliko korist. S tem bi se tudi mej našim ljudstvom doseglo to, česar je posameznemu kristjanu skoraj nemogoče, kakor smo zadostno spoznali v tej razpravi. Kakor je III. red sv. Frančiška pomagal drugim in jim še pomaga, tako bo tudi Slovencem tu v Ameriki najboljša opora in pomoč k lepemu krščanskemu življenju. Naj bi pač duh velikega sv. Frančiška združil in prešinil drage naše rojake po širni Ameriki, in tudi za nje bodo potem nastopili boljši časi.

"ČE MATI MOLIL ZA OTROKA".

Priredil V.

Bilo je leta 1906. Pater Giordani D. J. je bil takrat v samostanu svojega reda nekje v bližini New Yorka. Nekega dne je bil poklican k umirajočemu, o katerem se je po celi okolici splošno govorilo, da je brezverec. Patru je bilo naročeno, naj se podviza, ker je bolnik zelo slab in težko če bo preživel še nekoliko ur.

Goreči pater se je takoj podal na pot in je prišel zelo spehan od približno trideset milj dolge poti v bolnikovo sobo. Toda kako se je začudil, ko je mesto zakrknjenega grešnika našel človeka, ki mu je obe roki molel nasproti v pozdrav. Iz obraza mu je zrcalilo hrepenenje po tolažilnih svete vere. Z veliko zbranostjo in resničnim kesanjem se je izpovedal. S toliko odkritosrčnostjo in pobožnostjo je prejel svete zakramente, kakor so le tega vajene najpobožnejše duše.

Kaj se je vendar zgodilo? Kaj je omečilo trdo srce in ga pripravilo do tolike milosti? Tudi patru je prišlo to vprašanje na misel, kajti taka izprememba pri možu, ki se je postaral v grehah in prestopkih, se mu je zdela naravnost čudna.

"Toda povejte mi, prijatelj — ali ste morda v klub vaši neveri vendarle vsak dan opravili kako molitvico na čast Materi božji? Drugače si sploh ne morem razlagati vašega izpreobrnjenja," ga je vprašal duhovnik.

"Oh, častiti oče, slišali ste, kako slab človek sem. Že veliko let se nisem brigal ne za Boga in ne za molitev —. Toda moja mati je molila za mene. Koliko je sirota radi mene prejkala, koliko je zavoljo mene prestala! Ko sem jo zadnji-krat videl, mi je rekla: "Otrok moj, toraj se nočeš poboljšati in se spraviti z Bogom? Zastonj ti govorim; to vidim. Ker pa moje besede pri tebi nič ne zaležejo, nič ne pomagajo, bom te pa izročila Srcu Jezusovemu in molila iz celega svojega srca za tvoje izpreobrnjenje. Tudi brata sem imel, ki je postal duhovnik; tudi on je moral moliti za mojo rešitev."

Solze kesanja so se mu vlile po licih in ni mogel več govoriti. Ko se je umiril, segel je pod vzglavje iz pod katerega je prinesel pismo. Izročil ga je duhovni-

ku, ki je prečital naslov. Toda kaj je to? To mora biti pomota! Prebral je naslov še enkrat, dvakrat.

“Kako pa vi pišete tej ženi?” je nehote izpregovoril.

“Ona je moja mati,” je odgovoril umirajoči. “Sporočiti ji moram, da je njena molitev bila uslišana.”

Patru se je skoraj stemnilo pred očmi.

“Ta žena je tudi moja mati”, mu je segel duhovnik v besedo. “Ti si toraj moj brat — katerega smo že imeli za mrtvega. Najina dobra mati ne živi več, toda do zadnjega dihleja je molila in prosila Jezusovo Srce za tebe.”

Težko bi bilo popisati občutke, ki jih

je imel izgubljeni sin, ko je izpoznal svojega brata in ga smel objeti. Rad bi mu bil pripovedoval v svoje osramočenje o krivih potih, na katere je bil zašel, toda čas mu je bil kratko odmerjen in dragocen. Teh malo trenutkov še je hotel dobro porabiti in se z bratovo pomočjo kolikor najboljše mogoče pripraviti na smrt in se zahvaljevati za veliko in neskončno usmiljenje božje.

Smrt ni čakala dolgo. Izpreobrnjeni grešnik je izdihnil svojo dušo poln zaupanja do Sreca tistega, ki je obljubil, da bo njegovo srce kakor trdnjava in varno pribežališče za vse uboge grešnike, ki se k njemu zatečejo pred jezo in božjo pravičnostjo.

DOLŽNOST IN GREH.

V.

pozmem mraku tihlega poletnega večera sem ležal ob oknu svoje sobe na divanu. Opazoval sem lahne oblačke, ki so se podili po modrem nebu, kakor bele ovčice po zelenem pašniku.

Stara stenska ura je glasno gonila svoj tik-tak — kakor bi vedela čas in večnost. Enakomerno se je glasil po tih sobi in udarjal na ušesa tik-tak, med tem sem se nevede kdaj, znašel v daljni deželi sanj.

Neznana pokrajina se je razprostirala krog mene. Stal sem na razpotju. Na desni se je vila ozka pot po suhi peščeni puščavi. Kamenje, suho grmovje je ležalo na njej in ob straneh se je pripogibalo ostro trnje s svojimi bodicami. Pusta in odurna pot! Toda glej — tam ob koncu pota — v daljavi — se je pa dvigala — kakor fata morgana — rajska dežela — posejana z zlatom in biseri — v neizrekljivi krasoti. Zapreti sem moral oči vsled blišča te velike krasote. Vedel sem sedaj, katera je prava pot. “Če tudi je pot trda in težavna, toda bogato se bo

izplačala, če grem po njej,” sem vskliknil.

“Da, prav imaš, ne bode ti žal! Toda ne smeš omahovati in godrnjati na njej in pazi, da je ne izgrešiš. Pojdi z menoj in ne oddalji se od mene, ker jaz te bodem spremljala,” je izpregovoril tik mene ženski glas. Ozrem se. Poleg mene je stala resna ženska v rujavi obleki, kakoršno nosijo redovnice.

Poteze njenih lic so bile kakor izklesane iz marmorja in njene oči so zrle strogo in ledeno.

Pot po puščavi se mi je zdela strašno pusta in težavna, toda pogled v krasno daljavo me je zagotavljal, da je edino prava in naj sledim resni ženski.

V tem trenutku me pa lahko prime nekdo za uho. Ozrem se in na levi strani je stala veličastna deklica, vitka kakor jelka. Zlati bujni kodri so okrožali njeno rožnato lice. Njene oči so bile kakor rubini, ki so zrle naravnost meni v obraz. Gracijozno ji je pristojala svilena obleka in tako je stala pred menoj — zapeljivo krasna. V svesti si zmage mi je smehljaje pokazala s cveticami posuto pot

na levisi, vodečo po zelenih drevoredih in med bujnimi vrtovi. Osupnjeno sem pogledoval obe ženski, ki sta se razlikovali kakor noč in dan, kakor luč od teme ena od druge.

“Kdo ste — skrivnostne vile in kako se imenujete?”

“Jaz sem Dolžnost — kdor sledi meni, je na pravi poti!” je odgovorila ženska v rujavi halji. —

“Meni pa pravijo neumni ljudje ‘Greh’, je odgovorila z zapeljivim nasmehljajem čarobna krasotica.

“Drži se desne poti,” sta mi narekovala razum in vest z vso silo. “Ne daj se zapeljati in ne izgreši edino prave poti!” Toda moje srce se je protivilo temu tiranstvu razuma in vesti — in kmalu za tem sem klečal ob nogah lepe in zapeljive deklice, katera se je imenovala ‘Greh’.

S sladkim nasmehljajem me je krasna deklica dvignila. Potem sva se roko v roki šetala po s cveticami posuti poti, se šalila in duhala prijeten vonj, ki je duhtel iz bujno cvetečih vrtov.

Toda kratka je bila pot med vrtovi in zelenjem — strašno kratka. Že sva sta-

la ob velikanskem prepadu. Na desni in levi so štrlele kviško nedosegljive skale. Nad njimi so se razprostirali temni, neprodirni oblaki.

“Pojdiva nazaj,” sem izpregovoril, “kaj hočeva tukaj?”

“Nazaj? Dovršil si svojo pot in od tukaj ni povratka!”

“Tako toraj! Ti si me pripeljala semkaj, da me ugonobiš? Brezsrčna ženska, kaj si storila?!” sem divje vskliknil. Z zaničljivim smehom mi je odgovorila: “Prostovoljno si šel z menoj, ker sem lepa — zakaj se jeziš? Zavrgel si pot proti raju, ki je bila težavna in spremljevalka bi ti bila dolgočasna ženska — Dolžnost. Kakor si hotel, tako pa imaš! Na!”

Tedaj me je sunila v prepad in čutil sem, da padam v neizmerne globine — vedno globlje — dokler nisem odprl oči in — hvala Bogu — ležal v svoji sobi na divanu.

Tik-tak je nadaljevala stara stenska ura, kakor bi hotela reči, naj mi bodo te sanje v svarilo in opomin na poti življenja — do cilja. —

In vzel je svoj križ — — —

DOPISI.

New York, N. Y. (Iz urada društva Krščanskih Mater.) Cenjene sosesre! Ker se nam približuje naš glavni praznik, namreč Matere božje Sedem Žalosti, tretjo nedeljo v septembru, Vam hočem poročati, da se bomo zopet pripravile s sedemdnevnic, kakor lansko leto, ki se prične 8. sept. popoldne. Zato drage sosesre, bodimo vse edine in naredimo veselje naši nebeški Materi s tem, da se bomo v obilnem številu udeleževale te pobožnosti in da okrasimo lepo naš društveni oltar, za kar nam bo Marija obilno poplačala. Zelimo tudi, da pridobite k društvu kar največ mogoče novih članic. Žene in matere! Pridite med nas! Sporočite svoje ime duhovnemu vodju ali pa kateri iz med članic, ki bo potem pripravila vse potrebno za vsprejem. Za sprejem v društvo je treba opraviti sv. spoved in sveto obhajilo. Sedaj je najlepša prilika, ker bomo imele sedemdnevnic in na glavni praznik skupno sv. obhajilo. Dolžnost veže vsako članico, da se ta dan, če le mogoče, udeleži skupnega sv. obhajila. Če katera iz tehtnega vzroka tega ni mogoče, naj pristopi pri sv. maši ob sedmih. Treba se je le malo potruditi, pa bo šlo. Popoldne zaključimo našo pobožnost s petimi litanijami. Po pobožnosti v cerkvi se pa podamo v našo cerkveno dvorano, kjer bomo priredile društvenice zabavni večer. Potrudile se bomo in pripravile vse po najboljšem okusu, kakor lansko leto.

Zatoraj povabimo vse; vsak nam bo dobro došel.

Posebej pa še povabimo naše dično pevsko društvo "Domovina" in vrle naše tamburašice "Slovenke", da nas razvesele s svojim prihodom.

Toraj na svidenje tretjo nedeljo v septembru! Ker je čisti dobiček prireditve namenjen za cerkev, se za obilno udeležbo udano priporoča

Za dr. Kr. Mater: **Mrs. Mary Jazbec**, tajnica

Chicago, Ill. Prisrčno se Vam zahvaljujem za redno pošiljanje neprecenljivega lista A. M. V tem kratkem času odkar sem naročen nanj, se mi je zelo priljubil. Žal da poprej nisem vedel, da že deset let izhaja. O sv. misijonu v cerkvi sv. Štefana sem ga prvič opazil v cerkveni dvorani. Takoj sem ga naročil in mi ni žal. Dobil sem takoj štirinajst novih naročnikov. Danes Vam pošiljam še dva nova naročnika. Prihodnjic jih upam še več pridobiti. Naj se širi ta prekornisti list po celi Ameriki in vsak naročnik naj skuša dobiti kolikor največ mogoče novih naročnikov.

Tukajšnje društvo Najsv. Imena bode imelo dne 31. avgusta skupno izpoved in v nedeljo 1.

septembra skupno sv. obhajilo pri sveti maši ob osmih.

Pozdrav! Vaš naročnik **Frank J. Koren**.

St. Joseph, Valley, Wash. Kot naročnica cenj. lista Ave Maria prošim v njem malo prostora. Čitala sem dopis iz Valley, Wash. v 15. številki A. M. K temu dopisu blagovolite toliko popraviti, da še naša nasebina ni tonko napredovala, da bi imela starnega duhovnika, kakor je bilo poročano. Starni duhovnik Rev. Schultz, stanuje na Valley, kake dve milj od "St. Joseph" cerkve. Semkaj se pripelje služiti sveto mašo zadnje tri nedelje v mesecu. Prvo nedeljo v mesecu je pa opravilo v Springdale. Med tednom imamo dvakrat sv. mašo, namreč v sredo in petek. Blagoslov imamo pa včasih takoj po sveti maši, včasih pa popoldne.

Pozdravljam vse naročnike A. M.

Naročnica.

Brooklynsko mož. druš. Najsv. Imena ima svoje četrtietno skupno sv. obhajilo in shod v nedeljo 8. septembra. Spoved je v soboto od 7-8. v cerkvi Z. M. B. na Morgan Ave. Skupno sv. obhajilo je ob 10.15 A. M. shod ob 4. P. M. — Mozje, pokažite se v obilnem številu! — Vabimo zlasti mladeniče k obilnemu pristopu! —

Fr. G. Tassotti, tajnik.

Materino društvo Brooklynsko bode praznovalo svoj glavni letni društveni praznik 3. nedeljo septembra. Spoved bode v soboto večer od 7. — 8. Sv. obhajilo ob 10.15. A. M. in shod ob 4. P. M. — Ker ne moremo imeti skupne pobožnosti kot pripravo na ta praznik, želeli je, da bi vsaka članica za se opravila svojo pobožnost. Kaj ko bi se morda zbrale pri kaki družbenici na domu? —

Mrs. J. Felicijan, predsednica.

"Danica" naše cerkveno pevsko društvo v Brooklynu se je preosnovala v Slovenski Katoliški klub Danica", najelo si je svojo društveno sobo, kjer se udje shajajo vsaki večer k raznim zabavam in razvedrilu. Član tega kluba more postati vsak praktičen katoliški Slovenec. — Rojaki — župljani, želim, da bi v obilnem številu pristopili v ta novi klub, ki bode središče Brooklynskih Slovencev in njih "Narodni dom." —

Rev. K. Zakrajšek.

KUPUJTE WAR SAVING STAMPS!

NAŠ STRIČEK

Težka je bila ločitev od lističa "Mali Ave Maria", katerega smo se lotili s tolikim veseljem in s tolikim navdušenjem. Toda sedanja časi so jako neugodni za vso časopisje, zlasti za časopisje, pisano v neangleščini. Toliko novih postav prihaja dan za dnem, da se samo še politični listi izplačajo, ker hoče ljudstvo čitati novice, zato pa rado plača večje naročnine. Delo papir je še enkrat dražji, kakor je bilo pred letom.

Dalje so bile težave z uredništvom. "Naš striček", je padel v nesrečo in zato se mu je delo tolikanj namnožilo, da celo 19 urni delavnik ni več zadostoval, da bi se bilo moglo vse urediti in vse voditi in vse narediti.

Tretji vzrok je bila pa denarna sušica, ko bi povedali svoto letne izgube pri "Malem Ave Maria", bi se vsakdo za glavo prijel. Dve ničle s številko pet spredaj bi ga ne pokrile.

Res nas boli, da moramo prenehati, ker smo videli koliko dobrega bi se lahko doseglo med ameriško mladino z "Malim Ave Maria". Kdor je prebiral navdušena pisma otrok, se je moralo srce tajati veselja, ako je imel še slovensko srce namreč. Čuli smo pa od druge strani

opazke, celo od take, od katere bi se nikdar ne smeje čuti. —

"Pustimo, naj se poangleži naša mladina! Prej ko se, bolje bode!"

Mi nismo nikdar verovali ali trdili, da bi se mogla slovenščina v Ameriki vzdržati. Vemo vsi, da drugi rod ne bode več slovensko govoril. Zato vemo, da je utopija zadrževati naravi proces, ki je vrši. Toda, da bi bil kdo boljši Amerikanec, ako ne zna slovenščine, pa jako dvomimo. Zlasti prvi rod in deloma tudi drugi. Domača hiša, domača vzgoja, domači duh, to so stebri vsake vzgoje. Toda vse je pa še strogo — slovensko. Tako je v neizmerno škodo vzgoji naše mladine, da se dela velika vrzel, velik prepad med stariši in otroci s tem, da se ji prehitro skuša vzeti materin jezik.

Koliko žalostnih, prežalostnih zgledov je po celi Ameriki med slovensko Ameriško mladino: Koliko slovenske mladine je slabo vzgojene ravno radi tega! Koliko starišev pretaka grenke solze pri porednih otrokih radi tega.

Nasprotno pa pogledimo po naselbinah, kjer se je skušalo ohraniti otrokom duha starišev, se jih je učilo slovenščino, se jih je učilo ljubiti poleg tega, kar ljubi njih domovina — Amerika, tudi to, kar ljubijo stariši! Kako krasne vspehe dobre vzgoje ima pokazati taka naselbina! Kolika sreča za mladino takih naselbin.

To smo videli, zato smo se žrtvovali do skrajnosti. In vspehi so bili krasni!

Ali smo dobili podporo za to od strani slovenkih starišev? učiteljev, duhovnikov?

Z malimi, ali boljše z nekoliko častnimi izjemami, moramo priznati resnico in odgovoriti z ne! Vemo celo, da se je nekje celo v šoli prepovedalo učiteljsam razširjati list "Mali Ave Maria" in otrokom odsvetovalo ga naročati. Nekako 1000 naročnikov smo imeli. Kaj je to?

Zato bomo pa za naprej vsaki mesec "Mali Ave Maria" izdajali kot mesečna priloga velikega "Ave Maria", ter tako skušali vsaj nekoliko nadaljevati začeto delo. Smilijo se nam navdušeni naši mali. Smilijo se nam, ker vidimo v njih toliko navdušenja, toliko dobre volje, kako bi radi kaj storili, kako bi se radi vsaj

za silo naučili tudi materinega jezika.

Dobro, otroci, od zdaj naprej se bomo videli zopet v velikem "Ave Maria" vsaki mesec enkrat.

Pozivljam vas, da mi zopet pišete pisma na "korner" in priobčil jih bodem, kolikor bode mogoče. Seveda sedaj bode manj prostora. Vendar kolikor bode mogoče, vam bom pa rad ustregel.

Vsi, ki imate list "Mali Ave Maria" naročen za celo leto naprej, dobili boste vsaki mesec veliki Ave Maria do konca leta. Tako mislim, ne boste oškodovani, pač pa boste še več dobili za svoj denar, kakor ste pa naročili.

Ljubi otročiči, zelo mi je žal, da nimate več sočutja in ljubezni med svojimi rojaki, vendar, ne morem pomagati.

Otroci ostanite zvesti

Vašemu Stričku.

CORNER.

Dragi Striček: —

Pisali ste nam dragi striček, da Vam naj pišemo, kaj mislimo o Malem Ave Maria, če ne bo več prišel. Meni je žal, da imate toliko zgube — saj je vendar mnogo slovenskih otrok po Ameriki ki bi naj brali ta naš Ave Maria. Bog ve zakaj smo ravno mi slovenski otroci tako zapuščeni, da nihče ne more obstati pri nas. Žalostna sem ker ne bom mogla več brati lepih povestic, dopisov, kratkočasnic in šaljivih vprašanj.

Meni bo res dolg čas, ko ne bom mogla več brati teh lepih stvari. Kaj pa striček, bi nam ne mogli preskrbeti kakega kotička v Velikem Ave Maria? Kar tako nas ne smete pozabiti.

Pozdravljan vse Amerikančke posebno Vas

Mary Petek, šola sv. Roka, La Salle, Ill.

Dragi Striček: —

Nikar ne obsodite na smrt naš Mali Ave Maria.

Saj je vendar tako dober in mi otroci ga imamo tako radi — le škoda da smo sami tako revni. Odkupili bi ga, da ne bo obsojen. Ubogi striček, veliko izgubo imate za naš Mali Ave Maria. Ljubi Bog Vam bo vse povrnil.

Molili bomo za Vas.

Vas pozdravlja
Piletič Mary.

Dragi Striček: —

Zmiraj sem bila vesela, ko sem dobila Mali Ave Maria toda zadnjič sem bila pa žalostna, ko nam pišete da Mali Ave Maria ne more več izhajati. Pray žal mi je lepih povestic in pesmic, ugank in tako dalje. A zelo mi je pa žal, ker Vam ne bodem mogla več pisati ter se na kornerju razveseljovati. Jaz sem šla na okoli, da bi dobila kaj naročnikov. Toda premalo; prosim odpusčanja!

Ljubi Bog Vam naj povrne vse kar ste nam dobrega storili ter Vam onih \$500 — na drugi strani povrni.

Vas pozdravlja

Mary Bučar.

Dragi Striček: —

Pač bi ne bilo lepo, ako bi se Vam mi otroci ne zahvalili za skrb in ljubezen ki ste jo imeli z nami celo leto. Bog Vam plačaj vse, kar ste nam storili. Tebe pa Mali Ave Maria prosimo, nikar nas celo ne zapusti, pridi še večkrat med nas, če tudi ne v svoji obleki, ker si preveč ubog — revček. — Izposodi si oblekco od velikega Ave Maria. Kar pod plašč Ave Maria se skrij in še nas obiskuj kakor do sedaj. Mi smo se trudili in iskali naročnikov, a žalostno, naše moči so prešlebe.

Toraj z Bogom ti kličemo mi La Sallški otroci, pa ne za zmiraj. Hvala ti za vse!

Vas pozdravlja Mary Spelič.